

PETŐFI-KÖNYVTÁR.

Szerkesztik :

Endrődi Sándor és dr. Ferenczi Zoltán

XVI. füzet

KRÚDY GYULA

A NEGYVENES ÉVEKBŐL

~~46~~

SÜMEGI VÁROSI MÚZEUM
GYŰJTEMÉNYE

Nyilvántartási szám:

S.M. R-2012/57

21. *Gárdonyi Géza*: Jegyzetek Petőfiről.
22. *Péterfi Tamás*: Petőfi-regék és *Váradi Antal*: Apróságok Petőfi életéből.
23. *Kéry Gyula*: Ujabb leletek.
24. *Baróti Lajos*: Petőfi a ponyván.
25. *Dr. Ferenczi Zoltán*: Petőfi születésének és eltűnésének irodalma.
26. *Hevesi Sándor*: Petőfi lírai művészete.
- 27—29. Többektől, névleg: *Kont Ignác*, *Neugebauer László*, *Yolland Arthur*, *Szana Tamás*, *Szász Zombor* és *Vikár Bélától*: Petőfi a világirodalomban.
30. *Herczeg Ferencz*: A Petőfi-ház.

Budapest, 1907. december hó 31-én.

Endrődi Sándor, dr. Ferenczi Zoltán,
a Petőfi-Könyvtár szerkesztői.

Kunossy, Szilágyi és Társa kiadása Budapesten

PETŐFI-KÖNYVTÁR

Szerkesztik: ENDRŐDI SÁNDOR és dr. FERENCZI ZOLTÁN

XVI. FÜZET

A

NEGYVENES ÉVEKBŐL

IRTA

74.
KRÚDY GYULA

MÜHLBECK KÁROLY RAJZAIVAL

BUDAPEST, 1909

KUNOSSY, SZILÁGYI ÉS TÁRSA

KÖNYVKIADÓVÁLLALAT KIADÁSA.

I.

Petrovicsék.

Alkonyattal a mészárszék mögött levő szobácska ajtaja felnyílott és belépett Petrovics István uram. Napi munkájában erősen kifáradva, hátrasimította kezével barna, kemény haját, míg napégette, kemény tekintetű arcza a szokottnál is mogorvább volt. Ruházatát már rendbehozta; ledobta a véres kötényt, a kopottas székálló kabátot és rendes, zsinóros kaputot öltött magára, mint az magyar nemesemberhez illik. Petrovics István nem volt hiú ember, napközben nem húzódott a durva munkától, dolgozott hajnaltól estvélig a székben és a szabadszállásiak meg voltak elégedve a mészárosukkal. Az úri rendben levők a marhának azt a részét kapták, amelyet szerettek és a szegény pór is hozzájutott hetenként egyszer-kétszer a maga husocskájához. Mondom, Petrovics István nem volt hiú ember, de bizonyos mértékig rátartós volt a mesterségére. A mészárosság ezidőben (1836-ban vagyunk) a mesterségek között majdnem olyan előkelő volt, mint az ötvösség, aminthogy falu-

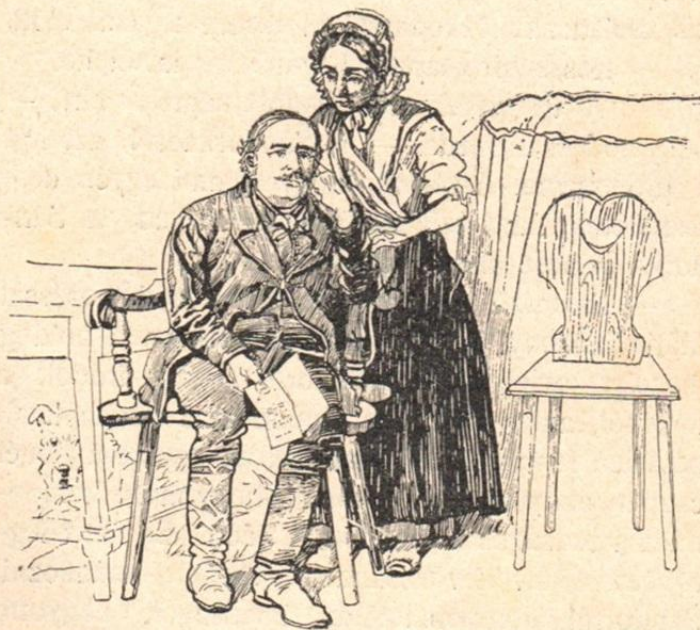
helyen, kisebb városban, a mészáros manapság is elsőbber ember a csizmadiánál, szabónál. A mészáros, akár az ötvös, az úri osztálynak dolgozott, mert a köznépnak nem igen volt húsrá való pénze. Az „extra Hungariam non est vita, si est vita, non est ita“, mondás századokon át csupán a nemeseknek arra a részére vonatkozott, amelyiknek vagyonánál, állásánál fogva más országban is jó dolga lett volna. A pór nép viszont száz esztendeig se élt hússal rendszeresen. Ha húst akart enni a paraszt, el kellett mennie vagy „kurucz“-nak, vagy szegénylegénynek. A mészárosok tehát úri foglalkozás volt; a mészárosnak mindég van pénze az erszényében, amely körülmény bizonyos anyagi függetlenséget biztosít. Nem csoda tehát, ha Petrovics István uram mészárosnak akarta nevelni a két fiát: Sándort és Istvánt. Mészáros volt már az apja is és az is meg volt elégedve a mesterségével.

De nemesember is volt Petrovics István. Az ármálisa, amely I. Lipót királytól származott, a ládafiában volt. A nemesség kötelez és a székálló kabát, véres kötény odakünn maradt a mészárszékben, ha a napi munka végét ért. A szekrényből előkerült a zsinóros kabát, amelyet azidőben általában a köznemes emberek viseltek és Petrovics István uram, a szabadszállási székberlő éppen olyan úr volt a maga portáján, mint akár a nádor. Az se volt külön nemes nálánál.

Ezen a napon, midőn alkonyattal a szobába lépett, sötét felhők borították homlokát, amelyet az

élet már megrakott az ő kézjegyeivel: a ránczokkal, barázdákkal. Haragosan vetette magát egy öblös székbe és egy zsebéből előhúzott levelet kezdett olvasgatni. Talán másodszor vagy harmadszor olvasta már ezt a levelet, amelyet a délután folyamán hozott a posta, de bosszús dörmögését most sem tudta elfojtani.

— Valami rossz hirt kaptál? — kérdezte egy szelid hang István uram háta mögött.

Petrovics fölvetette a fejét, összemorzsolta a diógyöri papirost az ujjai között, aztán gúnyosan nézett a háta mögött álló felesége arcába. Petrovicsné, született Hríz Mária nem volt világgraszoló

Tartalom.

	Lap
I. Petrovicsék	11
II. A költő megjelen	29
III. A negyvenes évek	37
IV. A rejtvények nagymestere	47
V. Künn a pusztán	63
VI. Petőfi csizmadiája	87
